AVE ALAVAINU VASTUVÄITED LOODE-EESTI MERETUULEPARGI Keskkonnamõjude hindamise aruandele 2019 augustist

Teie 2017. aasta vastuskirjas mulle on lause: “KMH aluseks võetud 10 aastat tagasi läbiviidud uuringud on asjakohased ja piisavad ning lisaks on hiljem teostatud veel täiendavaid uuringuid, et kaardistada olemasolevat keskkonda selleks, et saaksime võimalikult hästi ja täpselt prognoosida projekti mõju keskkonnale.”

Tundub, et needsamad – nüüd juba 13-aasta vanused uuringud – on aluseks ka 18. septembril Kärdlas taas-arutlusele tulevale KMH aruandele, kusjuures on küll suurenenud hindamise maht, kuid sisu pole sellele järele jõudnud. See pole ikka veel “asjakohane ja piisav”.

*

Mind ei rahulda näiteks infrahelisse ja vibratsiooni puutuv. Eriti nende kahe faktori mõju nii lähedal hapra kooslusega saare rannikule.

Maailmas pole analoogi nii suurele tuulepargile, seega puudub ka võrdlusvõimalus. Olen kindel, et ma ei eksi, kui nimetan kavatsetavat riiklikuks inimkatseks, sest infraheli ja minimaalsegi vibratsiooni leviväljas 20 aastat elamist mõjutab eelkõige saare püsielanike närvisüsteeme. Tekitab paanikahooge ja ajab hulluks.

Leheküljel 337 väidate, et “vibratsiooni mõju tuulepargi rajamise, lammutamise ja opereerimise faasis on väheoluline. Vibratsioon sumbub tuuleturbiinide vundamentides ning väljapoole vundamente ei kandu. Seega ei ole ette näha vibratsiooni levimist mandrile ja vibratsioonist tingitud negatiivset mõju inimese heaolule ja varale.” Andke andeks, aga see on naeruväärne! Et vibratsioon jääb siis tuugenijalga kinni?

Huvitav siis, miks isegi sartevahelistel praamidel (rääkimata suurtest liinilaevadest) makstakse töötajatele just vibratsiooni talumise eest listasu?

KMH's kirjeldatud ruumisisesed mõõtmised ei puutu asjasse ja võib julgelt väita, et raportis on puudu see peatükk või osa, mis puudutab tuugenite otsest ja kaudset mõju inimese tervisele ja sellest tekkivat kahju. Ohtlikeim, mida tuugenid tekitavad, on kindlasti madalsageduslik infraheli, mille mõju KMHkoostajad samahästi kui eitavad. Alusandmeteks on võetud ilmselt ühekordsed mõõtmised (kopin): ”... teadlased on jõudnud järeldusele, et infrahelil ja madalsageduslikul müral ei ole inimeste tervisele mõju tuuleturbiinist kaugemal kui 305 meetrit (Aslund *et al.* 2013). **Bolin e**t al. (2011)[106] jõuab oma uuringus kokkuvõtteni, et infraheli tuuleturbiinide läheduses ei ole kuuldav, seda enam majapidamiste puhul, mis asuvad tuulikutest kaugemal ja et infraheli ei põhjustada inimesele häiringut ning seega ei oma kahjulikku mõju inimese tervisele.”

Tuletaksin siinkohal teadlastele meelde, et infraheli pole üldse kuuldav.

Kas tulemus on ikka korrektne, kui meie tuuleparkidesse on kokku plaanitud **160-187 tuugenit,** millede nimivõimsus on aga kordades suurem, jäädes vahemikku **4-7 MW**. See ei ole enam looduslik foon vaid heli, mida me ei kuule, kuid mis saadab meid kõikjal ja kogu aeg: **24 tundi ööpäevas 7 päeva nädalas, 365 päeva aastas** ja niimoodi **20 aastat järjest** ainult **12 kilomeetri kaugusel** inimasustusest. Selles valdkonnas on tänaseks tehtud piisavalt rahvusvahelisel tasemel uuringuid, et

tunnistada, et infraheli on ohtlik ja tervisele kahjulik ja elusorganismid (loomad ja taimed k.a.) ei talu püsivas infraheli- ja vibratsiooniväljas elamist.

Seda kõike pole võimalik eelnevalt ju uurida. Arvan, et ma ei eksi, kui nimetan eelpooltoodud uuringut laboratoorseks tööks.

*

Teiseks, uuringute tegemisest loobumine **enne** mereplaneeringu menetlust oli vastuolus Natura 2000 hindamise reeglitega, ettevaatuspõhimõttega ning üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“ põhimõtetega, mille järgi uuringutele tuginedes leitakse maakonnaplaneeringutes meretuuleparkidele sobivad alad (sh PT7 ei ole üleriigilises planeeringus „Eesti 2030+“ määratletud tuuleenergia arendamiseks sobiva alana). Merekaablite asukohti määramata ning rändlindude, kalade ja nahkhiirte rändeteede kohta täpsemat teavet omamata ei olnud võimalik KMH-d nõuetekohaselt teha ja tuuleparkide rajamiseks sobivaid asukohti määrata. Uuringute tegemise kohustuse panemine arendajale ei ole olnud korrektne, kuna KMH tehakse arendaja tellimusel, kellel on suurem võimalus uuringute tulemusi mõjutada.

Mereplaneering on õigusvastane ka järgmistel põhjustel: mereplaneeringu kehtestamisel tuli arvestada Hiiumaa elanike heaolu ja vastuseisu meretuuleparkide rajamisele rannikumerre ning seda sõltumata asjaolust, millal seda arvamust väljendati; mereplaneeringul ei ole Keskkonnaameti, Emmaste valla ega Käina valla kooskõlastust; järgitud ei ole PlanS v.r § 29$_2$ ORMO asukohavaliku nõudeid; kaalutlusõigust on vääralt teostatud, omistades arendaja erahuvile ebaproportsionaalselt suure kaalu väärtusliku elu- ja looduskeskkonna arvelt; arvestatud ei ole vältimispõhimõtet.

Enne kinnitamist peab KMH aruanne läbima rahvusvahelise auditi ja selle heakskiidu peavad andma ka erinevad rahvusvahelised keskonnaorganisatsioonid, kelle riikide mõjualas käesolev tuugenite tööstusala asub.

*****

Nende eelneva kahe tärni (*) vahel olev lõik on võetud Riigikohtu otsusest nr. 3-16-1472 8. augustist 2018. Olulise panin Bold'i ise.

*

Kärdlas 08.03,2017.a. toimunud KMH raporti arutelul kinnitas arendaja esindaja (kelleks toona oli Siim Paist), et ilma kogukonna nõusolekuta tuugenite tööstusala TP1, TP2, TP3 ja TP4 Loode-Eesti rannikumerre Hiiumaa lähistele ei tule.
Oma esinemise kokkuvõtteks tõdes hr. Paist, et „...ka maailma suurimaks olemine ei tähendaks ilmtingimata probleeme ja valusid“.

*

Näiteks toodi toona Helgolandi ümbruses olevad 80 tuugenit võimsusega 288 MW, aga seal on need 30 km kaugusel rannikust. Ja selle tuulepargi vanus on vast viis aastat. Nii et see võrdlus ei kanna.

*

Tuuleenergia iseenesest **tundub** tõesti puhtaim energiatootmise viis. Tuugenid ise ei emiteeri CO2'te, ehkki avariid, mida paraku ikka esineb, tekitavad lokaalset

keskkonnareostust. Olgu aga öeldud, et igas tuugenis on sajad liitrid õli. Seda puhast energiat aga saastab omakorda Eestis põlevkivi põletamine, mis on vajalik tuugenitelt saadava elektrivoolu stabiliseerimiseks. Tuul ei puhu 24/7 ja kogu aeg ühtlaselt. Siit tuleb siis ka seda CO2'te. Iga tuugen nõuab lisaks labidatäie põlevkivi, sajad tuugenid sadu.

*

Aruandes on puudutatud küll ehitusaegset merepõhja ja mere-elustiku ajutist häirimist, kuid jäetud välja pikaajalised mõjud. Nagu pöörduks loodus pärast tuulepargi valmimist algseisundisse tagasi või vähemalt jääks seisma ehitus-aegsesse. Aga nii paugupealt see ju ei käi.

*

Täiesti puutumata on keskkonnamõjud tuugenite lammutamisel. On küll rida pilte sellest, k u i ohutu see on. Ja kuigi see ärakoristamine toimub kauges tulevikus (tuugenite eluiga on ennustatud ca 20 aastale), tuleks ometi selle tohutu tegevusega ja selle mõjudega merepõhjale ning kogu saarele kasvõi kaudselt arvestada. Praegusest uuringust jäi kõlama ainult hind (15 miljonit eurot) ja sedagi praeguste hindade arvestuses...

*

Lõpetuseks. On täiesti kindel, et mina selle tuulepargiga – kui ta peaks tulema – koos elama ei pea. Olen juba praegu 77 aastat vana. Aga ma mõtlen tänastele noortele ja lastele, kes peaksid seda tegema. Ja taluma.

Selle pika loo lõpetuseks aga arvan ma, selle maailma suurima tuulepargi kavandamine tuleks küll vähemalt seniks kõrvale heita, kuni loodussõbralikumad tehnoloogiad on leiutatud. Või viidagu planeeritav vähemalt 30 km kaugusele rannikust.

13.-15. septembril 2019
Kärdlas

AVE ALAVAINU,
kirjanik,
Hiiu saare põsielanik